

Pædagogisk læreplan for Solsikken 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018. Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Solsikken er en aldersintegreret institution beliggende i Herfølge ikke langt fra skoven, skøn natur med mange stier og lokalbiblioteket. I huset har vi ca. 80 børn i alderen 0-6 år. Dertil er vi 18 medarbejdere og et forældrekontaktudvalg. Vi er en del af område syd/Ejby, hvor der er en områdeleder og en fælles bestyrelse.

Selve dagtilbuddet ligger på en stor grund med en legeplads 360° rundt om huset. Legepladsen er opdelt i lege zoner, så vi kan lave læringsmiljøer for alle børn i forskellige aldre og udvikling.

Vores to stuer i vuggestuen er aldersintegrerede. Det betyder at børnene går på den samme stue fra de starter til de skal i børnehave. Vi er organiseret på denne måde da vi ved, at det er afgørende for børnenes trivsel og udvikling at skabe tætte- og trygge relationer. En stærk tilknytning til stuen i form af det pædagogiske personale, de øvrige børn, de fysiske rammer og genkendelige rutiner er helt centralt. Børnene får med denne organisering også mulighed for at spejle sig i hinanden på tværs af alder. Vi arbejder i læringsmiljøer på tværs af stuerne alt efter børnenes udvikling og interesser, og børnene kender således hinanden og de voksne i hele huset.

Vores tre stuer i børnehaven er organiseret således at på to af stuerne går børn i alderen 3 og 4 år. På den sidste stue går vores storbørnsgruppe. Vi har de to børnehavestuer, hvor de små børn kan spejle sig i de lidt større børn, og hvor de større børn kan drage omsorg og lære fra sig overfor de små. Vi prioriterer at have en storbørnsgruppe hvor børnene går det sidste år af børnehavetiden, fordi vi på den måde har større mulighed for at arbejde med børnenes evne til at gøre sin egen stemme gældende i det forpligtende fællesskab, hele dagen igennem. Vi arbejder målrettet med børnenes overgang til SFO og Skole.

Dagtilbud i Køge Kommune bygger på både et lovmæssigt og værdimæssigt grundlag. Det betyder konkret, at den pædagogiske praksis sker inden for rammerne af Dagtilbudsstrategien for Køge Kommune 20181, samt dagtilbudsloven, herunder den nye styrkede læreplan2. Som en del af implementeringen af Dagtilbudsstrategien for Køge Kommune har området syd/Ejby defineret en kerneydelse som det fælles overordnede formål;

I Område Syd og Ejby er vi med skabere af det gode børneliv i partnerskab med forældrene, med udgangspunkt i en forskningsinformeret praksis om børns, trivsel, udvikling, legende læring, og dannelse.

Solsikkens Profil

De pædagogiske rammer for arbejdet med profilen.

Solsikken er en Idrætslicenscertificeret daginstitution. Vi arbejder med pædagogisk idræt, altså pædagogik før idræt. Vi tror og arbejder ud fra overbevisningen og et læringssyn om, at alt læring og udvikling hos børn sker gennem kroppen.

I pædagogisk Idræt arbejder vi, ud fra vores fire fokus punkter "Fysisk, Psykisk, Kognitivt eller socialt" det betyder, at alle aktiviteter og lege vil have et af ovennævnte fokuspunkter ind over legen.

Eks: Hvis vi laver en forhindringsbane, så vil det bare være en forhindringsbane, men den vil se ud på fire forskellige måder alt efter hvilket fokus punkt banen skal have. Altså en kognitiv bane vil ikke se ud som en social bane osv.

Vi arbejder også med begrebet "den pædagogiske bagdør" det betyder deltagelses muligheder for alle børn, altså en helt bevidst tilgang til aktiviteten og legen, hvor man kan skrue op og ned for sværhedsgraden eller reglerne i legen, så alle børn kan deltage.

Vi arbejder med en bevidsthed om de 18 motoriske grundbevægelser at få dem som en naturlig del af børnenes hverdag.

Vores storbørnsgruppe og en mindre vuggestue gruppe, går i springcentret en gang om ugen. Dette er en begivenhed børnene elsker. Når storbørnsgruppen går i springcentret er der uddannede gymnastikundervisere, der i samarbejde med det pædagogiske personale, understøtter børnenes deltagelse, udvikling og læring.

I Solsikken arbejder alle medarbejdere ud fra Vygotskys teori om barnets nærmeste udviklings zone. Det betyder kort fortalt, at barnet skal tilpas forstyrres i sin udvikling.

De fysiske og organisatoriske rammer.

Vores profil er tydelig i indretningen af hele Solsikken, alle møbler er på hjul, hvilket betyder at alle rum hurtigt kan skifte karakter og udsende. Alle rum skal kunne bruges til forskellige formål. Alle møbler må bruges som møbler, men også til motoriske redskaber af børnene for deres læring og udvikling.

Eks. fællesrummet:

Det fungerer som et grupperum til Storbørnsgruppen, med borde og stole, legetøj, køkken osv.

Men da alt er på hjul, kan vi på kort tid omdanne rummet til en sal med motorik skinne og div. Gynger og trapez hængende fra loftet.

Legepladsen

På vores legeplads må man udfordre sig selv fysisk, psykisk, kognitivt og socialt. Det vil sige at børnene må bruge legepladsen på deres måde for deres trivsel og udvikling. Dog altid med deres sikkerhed for øje.

I Solsikken bruger vi mange af de samme aktiviteter ude som inde, det er bare den voksne som skal præsentere for børnene, at det er muligt.

Eks. vi kan sagtens lege vendespil ude på græsset. Vi har nogle store skumgummibrikker, som vi bruger når vi er ude, men aktiviteten er den samme som når man sidder inden for ved et ord. Altså et indendørs læringsmiljø konverteret til et udendørs læringsmiljø.

Legepladsen er inddelt i mindre zoner med små hegn og låger. På den måde har vi mange forskellige læringsmiljøer i gang på samme tid

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret – både fysisk, socialt, kognitivt og psykisk.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Legen
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesynet i Solsikken

I Solsikken har vi et anerkendende børnesyn, hvor vi lytter til børnene og altid er nysgerrige på den gode intention. Vi ser børnene som kompetente og giver dem plads og rum til at være børn – til at lege og udfordre sig selv og hinanden. Vi lægger meget vægt på at give børnene den opmærksomhed og omsorg de har brug for, om det er at blive mødt med et kærligt blik, at blive trøstet, at holde i hånden for en tid, eller blive holdt om og sidde på skødet.

Børnesynet i praksis.

Eksempel fra vuggestuen.

Vi laver en sangleg på gulvet med bevægelser. Et barn står et stykke fra gruppen og deltager ikke. En medarbejder går hen til barnet, tager barnet i hånden og inviterer barnet til at være med, støtter og hjælper så barnet føler sig som en del af fællesskabet, og bliver deltagende i legen.

Eksempel fra børnehaven:

Dannelse i Solsikken.

Dannelse hos os, handler både om sociale normer, kulturel dannelse, demokratisk dannelse og personlig dannelse. For alle børn og familier gælder det, at vi spørger ind til barnets baggrund og familiære forhold. Dette for at vi kan bakke op og støtte op om det individuelle barn.

Den sociale dannelse betyder at vi interesserer os for hinanden, vi lærer at lytte til andre, og vi giver plads til, at alle bliver hørt. Det handler også om de normer vi har i, samfundet. Det er for eksempel almen bordskik. Børnene lærer at dække bord. Vi siger velbekomme, og tak for mad. Vi øver køkultur. På ture ud af huset træner vi trafiksikkerhed, vi trækker tilbage i bussen, og bruger små stemmer, for at lærer at der skal være plads til og rart for alle at være. Vi holder os til højre så vi giver plads til vores medborgere. Vi siger godmorgen og farvel samt spørger hinanden hvordan vi har det. Vi spørger ind til barnets fritid, interesse i livet uden for institutionen. Vi husker hvad barnet skal i fritiden, så vi kan spørge ind til det dagen efter.

Den kulturelle dannelse handler om at vi understøtter en forståelse for børnenes forskelligheder og åbner op for mangfoldighed. Vi har et samarbejde med biblioteket, så hvis vi starter et nyt emne, kan vi gå på biblioteket, og lade børnene selv vælge de bøger de gerne vil arbejde med omkring et givent emne. Eller vi kan bestille bøger og få dem leveret. Vi får nye bøger leveret til huset ca. 6 gange om året. Vi bruger det især i forhold til diverse traditioner som for eksempel julen.

Den demokratiske dannelse handler om at føle sig hørt og respekteret. Når vi siger fra, siger vi fra. For de større børn bruger vi afstemning og dialog til at kunne inddrage børnenes meninger i fællesskabet i forhold til beslutningstagning. Vi bruger børneinterview, tegning, foto og hånd tegn til at evaluere på aktiviteter. På den måde har børnene en mulighed for at ytre deres mening om en given aktivitet så personalet kan justere eller regulere i aktiviteten.

Den personlige dannelse handler om at understøtte barnets rejse i at finde ud af hvad barnet kan lide og interesserer sig for. Vi præsenterer børnene for forskellige læringsrum, som de kan opdage nye interesser. Vi giver plads til fordybelse når noget virkelig fanger. Vi kan oplever forældre stille sig undrende overfor, at deres børn vælger den samme aktivitet igen og igen. Det pædagogiske argument for dette er, at børnenes interesse for en aktivitet vokser gennem fordybelsen. Her kan vi stimulere og udfordre barnet i nogle rammer som barnet personligt finder interessant, samtidig med at vi er opmærksomme på at give børnene et kærligt skub hvis det er fordi barnet ikke har modet til at afprøve nye aktiviteter. Et eksempel kan være tegne eller perleplader. Børnene laver motiver af noget de interesserer sig for, deres evner for dette vokser og vi kan finde sværere og sværere motiver. Børnene kan selv vælge emnet de arbejder med og så supplerer vi fra internettet. Vi googler med børnene, så vi kan øge viden hos både børn og personale. Ved at bruge google introducere vi også børnene for digital dannelse. Altså den del hvor vi bruger internettet til at finde information. Vi gør børnene opmærksomme på at det er de voksne der googler, og taler sikker færdsel på internettet.

Dannelse i praksis

Eksempel fra vuggestuen.

Hver morgen holder vi samling, her siger Bamse godmorgen på skift til alle børn, her bliver alle børn set og budt velkommen. Børnene vælger på skift hvilken sang vi skal synge fra en kasse med ting som symbolisere en sang. Dette giver medbestemmelse og plads til at alle bliver hørt, samt vi træner at vente på tur.

Eksempel fra børnehaven:

Børneperspektivet i Solsikken.

Børneperspektivet er helt centralt igennem vores pædagogiske hverdag. Det betyder både at vi anerkender og ser børnenes perspektiv i de små situationer i hverdagen, og også at vi inddrager børnene i den mere overordnede didaktiske planlægning og indretning af vores fysiske rammer. Vi er nysgerrige på børnenes egen fortælling. Vi følger børnenes spor, lyst og intentioner, og skaber på den måde grundlag for at barnets selv kan være med til at skabe sin egen læring.

Vi bruger ofte den vending, at alle børn skal føle sig set, hørt og forstået. For de små børn gælder det at det i høj grad er os som pædagogisk personale der fortolker børnenes behov og intentioner. Vi kigger på børnenes kropssprog, og er nysgerrige på de helt små signaler som børnene udtrykker. Vi kender det enkelte barns interesser og ved hvor vi skal understøtte zonen for nærmeste udvikling. Jo ældre børnene bliver, desto bedre kan de give deres egen mening til kende gennem krop, sproget, tegninger mm.

Børneperspektiv i praksis.

Børneperspektiv i praksis i vuggestuen:

Vi laver en sangleg på gulvet med bevægelser. Et barn står et stykke fra gruppen og deltager ikke. En medarbejder går hen til barnet, tager barnet i hånden og inviterer barnet til at være med, støtter og hjælper så barnet føler sig som en del af fællesskabet, og bliver deltagende i legen.

Børneperspektiv i praksis i børnehaven:

Det er formiddag og der er lavet en motorisk bane på stuen. Der skal man op og under bordet, igennem en tunnel, kravle på balance bom, slå kolbøtter, gå på skamler og hoppe ned fra sofaen. Alle børnene er fysisk aktive, men det er sproget der er i fokus i de forskellige stationer, børnene møder på deres vej igennem banen. Når de kommer ind i tunnelen, møder de nogle dyr, hvor pædagogens mål er at arbejde med forholdsord, så de skal stille koen foran grisen eller zebraen bag elefanten, eller hunde ved siden af katten. Når de er hoppet ned fra sofaen, ligger der en masse billeder på gulvet, hvor de så skal rime, f.eks. Hus-mus eller mand-vand eller pige-stige eller hest-vest. Når de har slået en kolbøtte, skal de øve størst, længst, kortest, bredes, tykkest, tyndest, udefra forskellige stykker legetøj. Børnene prøver banen igennem igen og igen, for sved på panden, samtidig med at de bliver udfordret sprogligt.

Legen i Solsikken.

Børns lege skal have plads og respekteres. For os er det helt centralt at børnene har plads til selvorganiserede lege og venskaber, samtidig med at vi tager ansvar for at alle børn har nogen at lege med. Vi er nysgerrige på børnenes hjemmeliv og erfaringer, så vi kan bruge disse som redskaber til at understøtte deres fælles leg.

I Solsikken ser vi det som en vigtig del af vores opgave, at understøtte alle børn i udviklingen af evnen til at lege. Vi viser børnene at vi har lyst til at lege med dem, og at vi er tilgængelige med en hjælpende hånd, hvis det er dét, der er brug for. På den måde føler børnene at vi vil dem, og er der for dem. Konkret gør vi det ved at observere og være der hvis børnene har behov for hjælp til fx at løse en konflikt eller at byde ind med nye elementer til legen, hvis den er ved at gå i stå. Vi sætter legemiljøer op med rekvisitter, og deltager med en rolle i legen, hvor der er behov for det. I fagsprog kalder vi det at gå bagved, ved siden af og foran i legen. Det er vores faglige skøn hvad det er der er brug for og hvornår.

Igennem dagen er der tid og rum til at børnene selv kan finde på lege, men børnene indgår også i legegrupper, hvor vi ud fra pædagogiske overvejelser omkring det enkelte barn og fællesskabet, sætter en bestemt ramme om legerelationerne. Vi sætter også forskellige miljøer op som er tydelige og til rådighed for børnene, og hvor børnene dermed selv kan mærke og vælge hvad de har lyst til. Vi forslår også bestemte lege som en mere styret aktivitet, hvor vi er deltagende. Her sørger vi for at alle er med, vi får indsigt i børnenes fantasi, sociale udvikling og interesser og har også mulighed for at arbejde målrettet med børnenes udvikling ud fra deres behov.

Legen i praksis.

Eksempel fra vuggestuen:

Vi besøger børnehavens legeplads, her er et stort skib, som børnene ikke kender. En medarbejder kravler op på skibet, og inviterer børnene med ud og sejle. Legen udvikler sig, og nogen falder i vandet og vi svømmer i land. Her går medarbejderen foran, og vi ser børnene selv leger legen igen og igen efterfølgende.

Eksempel fra børnehaven:

4 drenge sidder i en zone sammen med en voksen. De sidder omkring en kasse med byggeformer. Niels tager hurtigt formerne frem og bygger. "Jeg har bygget en lastbil", siger han stolt og viser den til Line (den voksne). "Den er superflot Niels", siger Line. Line kigger til de andre børn og viser Niels' lastbil frem. De andre børn prøver at bygge lidt. Sander siger: "Kan du ikke bygge en bil til mig Line". Line siger "kan du ikke spørge Niels, han har lige bygget en flot lastbil,". Sander spørger Niels og sammen med Line begynder de alle tre at bygge en lastbil. Niels leger lidt med sin lastbil, samtidig med at han bygger på Sanders bil.

Ole har opgivet at bygge det samme som de andre børn, han er gået i gang med at bygge noget andet. Han fortæller det er et bassin til fisk og andre dyr, og det kræver ikke meget for Ole, at forestille sig at formerne kan være forskellige fisk. Nu har Niels bygget bilen til Sander. Niels og sander leger med bilerne.

Niels ser Oles bassin og går hen mod det. "det må være mit" siger Niels og vil til at lege med det. Ole kommer og siger: "Det Mit". Niels begynder at lege med bassinet, Ole bliver ked af det. Line siger til Niels, det er Ole der har bygget det, i kunne måske lege med det sammen. ' Niels siger - Det er flot, så det må være mit, Ole kan lave noget andet. Line siger - Ja det er flot, men bassinet har Ole bygget, og du må ikke bare tage det, fordi du vil lege med det, så må man lege sammen.

Niels går tilbage til sin bil og Ole fortsætter med at bygge på bassinet. Imellem tiden har Edward bygget en lang slange af formerne og kommer hen mod de andre drenge og siger "her kommer jeg med en tiger pyton". De andre siger stop og slår ud med armene. Edward gør det samme igen. Line prøver at sige "wow den er sej, Edward, vil du gerne være med til at lege med de andre"...

4 drenge sidder i en zone sammen med en voksen. De sidder omkring en kasse med byggeformer. Niels tager hurtigt formerne frem og bygger. "Jeg har bygget en lastbil", siger han stolt og viser den til Line (den voksne). "Den er superflot Niels", siger Line. Line kigger til de andre børn og viser Niels' lastbil frem. De andre børn prøver at bygge lidt. Sander siger: "Kan du ikke bygge en bil til mig Line". Line siger "kan du ikke spørge Niels, han har lige bygget en flot lastbil,". Sander spørger Niels og sammen med Line begynder de alle tre at bygge en lastbil. Niels leger lidt med sin lastbil, samtidig med at han bygger på Sanders bil.

Ole har opgivet at bygge det samme som de andre børn, han er gået i gang med at bygge noget andet. Han fortæller det er et bassin til fisk og andre dyr, og det kræver ikke meget for Ole, at forestille sig at formerne kan være forskellige fisk. Nu har Niels bygget bilen til Sander. Niels og sander leger med bilerne.

Niels ser Oles bassin og går hen mod det. "det må være mit" siger Niels og vil til at lege med det. Ole kommer og siger: "Det Mit". Niels begynder at lege med bassinet, Ole bliver ked af det. Line siger til Niels, det er Ole der har bygget det, i kunne måske lege med det sammen. ' Niels siger - Det er flot, så det må være mit, Ole kan lave nået andet. Line siger - Ja det er flot, men bassinet har Ole bygget, og du må ikke bare tage det, fordi du vil lege med det, så må man lege sammen.

Niels går tilbage til sin bil og Ole fortsætter med at bygge på bassinet. Imellem tiden har Edward bygget en lang slange af formerne og kommer hen mod de andre drenge og siger " her kommer jeg med en tiger pyton". De andre siger stop og slår ud med armene. Edward gør det samme igen. Line prøver at sige " wow den er sej, Edward, vil du gerne være med til at lege med de andre"...

Her prøver den voksne Line at formidle mellem de 4 drenge, som har svært at skabe legerelationer, de har forskellige tilgange til leg, men har svært ved at se de andres tilgange!

Line prøver at få børnene, til at få øje på hinanden og deres egenskaber.

Sofus og Ole leger på gulvet med biler.

Sofus: Nogen har ødelagt bilen, ring til politiet... Du skal ringe til politiet, Sofus kigger over på Ole.

Ole ringer til politiet. "ring ring ring , Politiet kan ikke gøre nået".

Ole: Er der sket et nødstilfælde

Sofus: JA!!

De kører lidt rundt.

Sofus: " hvem vil med på skovtur!"

Ole: " det vil jeg".

Sofus: " viu viu, arh, åh nej politiet er fanget, vi må gøre nået".

Ole: " vi må gøre nået kom..."

De kører med bilerne.

Sofus: "i aften er det juleaften". (synger)

Ole tager kassen bilerne har ligget i og skubber den rundt på gulvet.

Ole: "min mor henter mig".

Sofus: "min mor mig til frugt."

Ole kigger rundt og ned i gulvet og siger "min mor henter mig..... (tøver).

Sofus: "til pilot tid".

Ole "nej hun henter mig senere". Ole går hen til vejbanen "se jeg kører her".

Sofus "ja sejt".

De tager hver deres bil og kører rundt om sig selv med bilen nede på gulvet, på samme tid.

Læring i Solsikken.

Læring sker hele dagen alle steder; i rutiner, voksenstyrede aktiviteter og børnenes egne lege som de selv skaber. En forudsætning for at børnene har overskud til at lære nyt, er tillid og tryghed. Vi er meget bevidste om at relationen kommer først. At indgå i relationer og samspil med andre er en forudsætning for barnets trivsel, udvikling og læring generelt. Som en del af vores profil har vi stor fokus på den tidlige sansemotoriske udvikling hos barnet. Senere kommer den grov og finmotoriske udvikling hos barnet. Vi arbejder med samspil herunder øjenkontakten og turtagningen som en del af barnets udvikling og kompetencer. Vi gør meget ud af at forstå barnet, hvor det er udviklingsmæssigt. Dette for at kunne være tilpas skubbende til næste udviklingszone. Alt nyt er svært, og vi skal støtte barnet så det tør. Børnenes nysgerrighed og motivation er grundlaget for deres læring. Vi er derfor nysgerrige sammen med børnene, eksperimenterende og legende når vi arbejder med børnenes læring.

Læring i praksis.

Eksempel fra vuggestuen.

Vi lader børnene eksperimentere og gentager igen og igen til de mestre. En dreng øver sig i at komme på en trap stol. Efter flere forsøg lykkedes det og nu kommer så den svære kunst at komme ned igen, og her hjælper vi og guider igen til drengen mestre det.

Eksempel fra børnehaven.

Sofus og Ole leger på gulvet med biler.

Sofus: Nogen har ødelagt bilen, ring til politiet... Du skal ringe til politiet, Sofus kigger over på Ole.

Ole ringer til politiet. "ring ring ring , Politiet kan ikke gøre noget".

Ole: Er der sket et nødstilfælde

Sofus: JA!!

De kører lidt rundt.

Sofus: " hvem vil med på skovtur!"

Ole: " det vil jeg".

Sofus: " viu viu, arh, åh nej politiet er fanget, vi må gøre noget".

Ole: " vi må gøre nogetet kom..."

De kører med bilerne.

Sofus: "i aften er det juleaften". (synger)

Ole tager kassen bilerne har ligget i og skubber den rundt på gulvet.

Ole: "min mor henter mig".

Sofus: "min mor henter mig til frugt."

Ole kigger rundt og ned i gulvet og siger "min mor henter mig..... (tøver).

Sofus: "til pilot tid".

Ole "nej hun henter mig senere". Ole går hen til vejbanen "se jeg kører her".

Sofus "ja sejt".

De tager hver deres bil og kører rundt om sig selv med bilen nede på gulvet, på samme tid.

Fortælling 2 fra børnehaven.

To drenge kommer kørerene med fuld fart, ned af bakken ved rutsjebanen på løbecyklar. De griner og bruger lyde som var de politimotorcykler.

På afstand står en dreng og holder øje med dem, en "voksen" fanger drengens blik og går hen til ham. "*Hej xxxxx har du ikke lyst til at lege politi med xxxxx og xxxxx*" og peger over mod de cyklende drenge "*Nej for jeg tør ikke cykle ned af bakken*" siger drengen. "*kom med mig så går vi over og ser hvordan de andre gør*" siger den voksne.

De går begge hen mod bakken og tager drengens cykel med. Den voksne tager cyklen få skridt op af bakken og siger "*xxxx prøv at cykle ned herfra*" drengen cykler ned af bakken og kommer smilende tilbage, den voksne tager nu cyklen lidt længer op af bakken, og drengen cykler glad ned igen.

Sådan forsætter de to, indtil de til sidst står på toppen af bakken og xxxx cykler ned mens han hviner som en politimotorcykel.

Den voksne stiller sig lidt væk for bakken, og få minutter efter, komme alle tre drenge kørende forbi i vilde hyl og brede smil.

Fortælling 3 fra børnehaven.

Det er formiddag og der er lavet en motorisk bane på stuen. Der skal man op og under bordet, igennem en tunnel, kravle på balance bom, slå kolbøtter, gå på skamler og hoppe ned fra sofaen. Alle børnene er fysisk aktive, men det er sproget der er i fokus i de forskellige stationer, børnene møder på deres vej igennem banen. Når de kommer ind i tunnelen, møder de nogle dyr, hvor pædagogens mål er at arbejde med forholdsord, så de skal stille koen foran grisen eller zebraen bag elefanten, eller hunde ved siden af katten. Når de er hoppet ned fra sofaen, ligger der en masse billeder på gulvet, hvor de så skal rime, feks. Hus-mus eller mand-vand eller pige-stige eller hest-vest. Når de har slået en kolbøtte, skal de øve størst, længst, kortest, bredes, tykkest, tyndest, udefra forskellige stykker legetøj. Børnene prøver banen igennem igen og igen, for sved på panden, samtidig med at de bliver udfordret sprogligt.

Børnefællesskaber i Solsikken.

I Solsikken skal alle børn have plads i et meningsfuldt og udviklende fællesskab. Vi gør meget ud af at børn og forældre mødes af institutionen og personalet, så de føler sig trygge, glade og betydningsfulde for fællesskabet. Vi ser det som vores opgave at alle børn får muligheden for at danne sociale relationer og venskaber. Vi inddrager børnene så meget som muligt i hverdagens rutiner, så de opleve sig ansvarsfulde og vigtige for fællesskabet. Børnenes opmærksomhed på fællesskabet styrkes gennem vores pædagogiske aktiviteter og tiltag såsom samarbejdslege i samlingen, og legegrupper med fokus på den sociale udvikling eks. "Sun shine circle" og "slås kultur". Vi arbejder både i store og mindre grupper. I storbørnsgruppen arbejder vi meget med fokus på at kunne indgå i det store fællesskab som stue. I vores samling er vi ofte i den store gruppe som stue, hvor vi har små grupper til leg eller øvrige styrede aktiviteter.

- Fællesskaber er også at føle man har nogle gode venner. Venner kan sidde og spise sammen. Sove ved siden af hinanden eller ved at lege sammen bag den lukkede dør. At være en del af et fællesskab betyder også at man må lære at gå på kompromis og forhandle så der er plads til alle individer. Her viser vi børnene tillid og giver dem rum til at løse deres konflikter. Vi er der til at hjælpe og til at vise dem en forståelse af at der skal være plads til forskellige ønsker og behov.

Vi gør meget ud af at understøtte følelsen af et 'vi', med udgangspunkt i at vi alle er enkelte individer.

Børnefællesskaber i praksis.

Eksempel fra vuggestuen:

Det er morgen på stuen, og knap halvdelen af børnene er kommet. En dreng spørger en voksen om de må høre musik, og det må de godt. Straks er der 3 andre drenge, der kommer med, og de hopper og danser på livet løs sammen. En af drengene mister interessen undervejs og finder en anden at lege med, men de 3 andre følger trofast musikken, og gør alle de fagter der bliver sagt i sangene. Senere kommer den sidste dreng tilbage til musikken, og de 4 danser videre sammen, og hygger sig virkelig.

Eksempel fra børnehaven:

På en af børnehavestuerne havde de "voksne" bemærket at et barn ikke deltog i dialogen når der var samling, og børnene skulle fortælle om hvordan deres weekend var gået, barnet sagde altid "*Det kan jeg ikke huske*"

Barnet var en del hæmmet af sin udtale og var til tider svær at forstå.

Når hun ville sige noget, og det ikke blev forstået af modtageren, sagde hun altid til sidst "*Ligemeget*"

De "voksne" på stuen lavede en plan sammen med talepædagogen om at lave en Sunshine gruppe med fokus på sproget.

Der blev dannet en gruppe på 6 børn.

Der blev lagt vægt på at gruppen var med børn som barnet følte sig tryk ved, og at det var lige fordelt med børn med udtale udfordringer og børn uden udtale udfordringer.

Der blev fortalt små fantasi historier, når gruppen var samlet, og børnene fortalte også "fjolle" historier og barnet begyndte så stille at fortælle historier i gruppen.

Men når der var samling for hele gruppen var barnet stadig stille i dialogen.

Da der var gået et lille måned rakte pigen pludselig fingeren op under samling og sagde "*Må jeg starte med at fortælle*"

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

De pædagogiske læringsmiljøer indgår i en hverdag som indeholder rutiner, voksenstyrede aktiviteter og lege som børnene selv skaber. I de pædagogiske læringsmiljøer igennem dagen har vi fokus på at fremme børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.

Et trygt og positivt læringsmiljø

Omsorg er en vigtig del af læringsmiljøet igennem hele dagen. At gå i vuggestue og børnehave kan betragtes som et stykke arbejde på lige fod med når vi voksne går på arbejde. Børnene skal være væk fra mor og far, klar til at indgå i et større fællesskab, lege og deltage i aktiviteter. Alt sammen krav som kan være udfordringer hvis barnet lige er startet, er træt, eller bare har en øv-dag. Alle vores børn har behov for omsorg i løbet af dagen. Vi hjælper dem til at blive glad igen når de har været ked af det. Tryk når de har følt utryghed. Vi kalder det følelsesmæssig regulering. Når vi taler om læringsmiljøer mener vi derfor at det er vigtigt at fremhæve trygheden og omsorgen som en stor del af vores pædagogiske arbejde. Vi skal altid sørge for at skabe læringsmiljøer, hvor barnet mødes med glæde og hvor det kan få sit behov for tryghed og omsorg dækket. Når børn får den omsorg de har brug for, trives de. Dette er vores ultimative fokus før alt andet. Hos os skaber vi tryghed ved at barnet er sammen med voksne som det har et positivt følelsesmæssigt bånd til, og på den måde er i sin ”sikre base”. Vi giver omsorg ved at være opmærksomme på at opfylde barnets behov, for eksempel giver det knus og trøster det, hvis det er ked af det. Vi hjælper til at blive glad igen ved fysisk kontakt (kram) samt mimik og gestik. Vi hjælper barnet til at finde ro (måske i en svær tid/periode) ved at give massage eller dybe tryk. Vi viser børnene opmærksomhed og omsorg ved at være sammen om en fælles opmærksomhed f.eks. sidde at lege med LEGO på gulvet. Vi sørger for at give hvert enkelt barn en-til-en kontakt ved puslebordet/badeværelset, hvor der er tid og mulighed for fordybelse til det enkelte barn. Vi hjælper barnet til at falde i søvn ved at holde det i hånden, holde en hånd på kroppen eller give det massage, så det på den måde finder ro/tryghed til at kunne falde i søvn. Vi lader barnet side ved os/på skødet, når barnet selv opsøger det eller vi kan se at barnet har behov for det.

Planlægning, refleksion og evaluering af pædagogisk praksis

I Solsikken arbejder vi med en genkendelig, tydelig og synlig hverdagsstruktur for både børn og voksne. En planlagt pædagogisk praksis skaber værdi for både medarbejdere og børn. Når den overordnede ramme er på plads, er der overskud til nærvær, til at give børnene overblik så de kan tage ejerskab, og til at gribe børnenes egne initiativer.

Vores planlægning foregår på den måde, at hver stue har en velovervejet struktur for læringsmiljøerne igennem dagen (stuenes hverdagsbeskrivelser). En struktur som er formålsbestemt ud fra et fokus på hvad børnene skal have ud af miljøerne, det pædagogiske indhold og det pædagogiske personales rolle- og opgavefordeling i den sammenhæng. På den måde skaber vi en planlagt og koordineret praksis af læ-

ringsmil-øjerne på stuerne, hele dagen igennem. Hverdagsstrukturen evalueres løbende på stuemøder og justeres alt efter børnegruppens sammensætning og behov og personalets løbende læring, refleksion og evaluering.

I Solsikken arbejder vi profilbaseret hen over året. Det vil sige, at vi arbejder fokuseret med pædagogisk idræt og vores fire fokus punkter. Vi arbejder med tydelige voksen roller på stuerne inde som ude.

Voksenroller båden på stuen og i legen. På stuen arbejder vi med en fordybelses voksen, en praksis voksen og en både og voksen. Det betyder der er altid en voksen som bliver i legen eller aktiviteten som ikke lader sig forstyrre.

I legen arbejder vi med 3 forskellige fokuspunkter for den voksne. Som voksen kan man i legen gå foran, ved siden af eller bagved. Det er vigtig at den voksne er bevidst om hvilken rolle de har i den pågældende leg.

Redskaber/Skabeloner

- K1 og K2 skema Pædagogisk idræt (planlægning og evaluering skema)
- Aktionslærings skema 5 punkts model til større pædagogiske ændringer og evalueringer
- Skabelon til Ugeskemaer, voksenrolle fordeling på stuen.
- SMTTE - modellen kendes og bruges ved lejlighed.

Eksempel fra vuggestue:

Brøleaber – Børnene på stuen har en leg, hvor de ”brøler”. En pædagog sagde til børnene, at de lød som brøleaber. Hun viste dem på iPad en film med brøleaber.

Børnene så flere forskellige film med brøleaber og også med gibbonaber.

De har i små legefællesskaber, på eget initiativ, leget at de var aber. Børnene har tilegnet sig ordet brøleaber, så når de leger aber, er de brøleaber. Legen opstår spontant på legepladsen, når vi er på den del af legepladsen, hvor der er en lille skov. De klatrer op i træerne og brøler. Her får de udfordret deres motorik.

Eksempel fra børnehave:

Det er formiddag og der er lavet en motorisk bane på stuen. Der skal man op og under bordet, igennem en tunnel, kravle på balance bom, slå kolbøtter, gå på skamler og hoppe ned fra sofaen. Alle børnene er fysisk aktive, men det er sproget der er i fokus i de forskellige stationer, børnene møder på deres vej igennem banen. Når de kommer ind i tunnelen, møder de nogle dyr, hvor pædagogens mål er at arbejde med forholdsord, så de skal stille koen foran grisen eller zebraen bag elefanten, eller hunde ved siden af katten. Når de er hoppet ned fra sofaen, ligger der en masse billeder på gulvet, hvor de så skal rime, feks. Hus-mus eller mand-vand eller pige-stige eller hest-vest. Når de har slået en kolbøtte, skal de øve størst, længst, kortest, bredes, tykkest, tyndest, udefra forskellige stykker legetøj. Børnene prøver banen igennem igen og igen, for sved på panden, samtidig med at de bliver udfordret sprogligt.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

For os er det at skabe en tryk og tillidsfuld relation til alle forældre en vigtig forudsætning for arbejdet med børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Relationen er vigtig for barnets følelse af tryk og sammenhæng mellem hjemmet og Solsikken, og for at kunne indgå i en åben dialog, med plads til forskellige perspektiver. Familier er forskellige, og det er forældrene der kender barnet bedst. Det er vores opgave at være nysgerrige på forældrenes præmisser, samtidig med at vi bidrager med vores faglige viden om børn generelt og det enkelte barn specifikt. Den vigtigste forudsætning for et godt samarbejde er at forældrene oplever, at vi ’ser’ deres børn og at barnet er trykt hos os. Når relationen er tryk, så kan vi tale om alt af betydning for barnet.

I Solsikken består forældresamarbejdet af flere elementer. Det består dels af den daglige udveksling af viden når forældre afleverer og henter, eller den daglige kommunikation digitalt på Infoba. Det består af individuelle samtaler om barnets læring og trivsel lige fra opstart til barnet skal i SFO – og af fælles arrangementer og samarbejde i forældrekontaktudvalget omkring dagtilbuddets pædagogik og drift.

Forældre partnerskaber

I Solsikken arbejder vi i det vi kalder ’forældrepartnerskaber’. Et godt partnerskab mellem forældre og pædagogisk personale skaber sammenhæng i børns liv på tværs af hjem og dagtilbud. Konkret betyder det, at vi ser vores rolle og opgave med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, som en del af et større hele sammen med forældrene. Begge parter arbejder ud fra fælles mål hvor alle gør en indsats. Det øger både det pædagogiske personales og forældrenes indsigt i barnets liv, og det skærper opmærksomheden omkring barnets perspektiver.

Netværksmøder eller Individuelle samtaler

Vi afholder forældresamtale efter behov og ønske. De samtaler kan være initieret af både forældre og personale. Der skrives referat af alle møder store som små. Det er personale som planlægger, forbereder og dokumentere samtalerne. På div. Møder kan der også deltage eksterne samarbejdspartner fra sundhedsplejen, FCK og PPR og lign. Der forventes af personalet har et klart og tydeligt fagligt mål med mødet hvis det er dem som indkalder. Er det forældrene forventes det at de er lyttende og imødekomende over for forældrenes oplevelser, undren og spøgen.

Elektronisk arkiv— E doc

Alle børn vil blive oprette i et elektronisk arkiv når de starter i institution. Her skal primær-voksen journalisere dokumenter omkring det enkelte barn. Det er referater, handleplaner og lign. Dette i forhold til persondataforordningen. Forældre har ikke direkte adgang til dette arkiv, men kan altid få aktindsigt. Det er oftest lederen der opretter barnet i E-doc ved opstart, og pædagogerne der journaliserer referater, handleplaner mm.

AULA

Aula er Solsikkens digitale kommunikations platform med forældrene i solsikken. Herinde ligger barnets stamkort oplysninger, og det er også her der meldes ind om sygdom og ferie mm. Det er her personalet kommunikerer med forældrene, dokumentere og ligger billeder ud fra aktiviteter mm. Der lægges billeder ud minimum en gang hver uge. Det er vigtigt at alle forældre kan følge ugens gang, så

de kan tale med deres børn om deres hverdag, og så de ved hvad deres børn foretager sig imens de er hos os.

Det også på Aula at ledelsen kommunikerer med forældre, det kan være nyhedsbreve og al anden information ud til forældre. Det er forældrenes eget ansvar at holde sig opdateret på Aula.

Forældremøde

Der afholdes 1 fælles årligt forældremøde i institutionen. Dette ligger ofte sidst i april måned. Her præsenteres året der gik og det kommende år for alle forældre af ledelsen, hvorefter forældrene går ud på stuerne og hører om hverdagen dér. Til forældremødet vil der være valg til forældrekontaktudvalget.

Forældrekontaktudvalget

Forældrekontaktudvalgets opgave er at understøtte dagtilbuddets kvalitet ved at være i dialog om den daglige drift og pædagogiske læreplaner. De skal følge op på tilfredshedsundersøgelser, frokostordninger mv. samt tilrettelægge forskellige arrangementer og rådgive områdebestyrelsen.

Redskaber/Skabeloner til forældresamtaler

- Skabelon til indkaldelse til netværksmøde, sendt til alle medarbejder.

Praksisfortælling vuggestue.

Forældresamarbejde kan omhandle mange forskellige områder, og foregår både med den enkelte forældre og til den samlede forældregruppe. Når vi f.eks. sætter et øget fokus selvhjulpnehed, inddrager vi forældrene bl.a. ved selvfølgelig at snakke med den enkelte forældre om, hvad vi gør med barnet i institutionen, og hvad de selv kan gøre derhjemme. Hvis det er noget vi har større fokus på for den samlet børnegruppe, kan vi f.eks. sende små videoklip ud som igen kan hjælpe mere målrettet til hvad man kan gøre i hjemmet. Alt efter hvor børnene er i deres udvikling.

Vi havde en stor gruppe børn mellem 2 og 3 år, som havde behov for at få styrket deres selvhjulpnehed.

Vi brugte en uge, hvor vi hver formiddag øvede at tage tøj af og på. Vi benævnte de forskellige stykker tøj og fortalte børnene, hvor tøjet skulle sidde. Vi informerede forældrene via små videoklip og fortællinger på skrift.

Børnenes læring var tydelig og forældrene fortalte, at de var glade for at vi satte fokus på det, da børnene også blev mere selvhjulpne derhjemme.

Eksempel fra vuggestue:

Forældresamarbejde kan omhandle mange forskellige områder, og foregår både med den enkelte forældre og til den samlede forældregruppe. Når vi f.eks. sætter et øget fokus selvhjulpnehed, inddrager vi forældrene bl.a. ved selvfølgelig at snakke med den enkelte forældre om, hvad vi gør med barnet i institutionen, og hvad de selv kan gøre derhjemme. Hvis det er noget vi har større fokus på for den samlet børnegruppe, kan vi f.eks. sende små videoklip ud som igen kan hjælpe mere målrettet til hvad man kan gøre i hjemmet. Alt efter hvor børnene er i deres udvikling,

Vi havde en stor gruppe børn mellem 2 og 3 år, som havde behov for at få styrket deres selvhjulpnehed.

Vi brugte en uge, hvor vi hver formiddag øvede at tage tøj af og på. Vi benævnte de forskellige stykker tøj og fortalte børnene, hvor tøjet skulle sidde. Vi informerede forældrene via små videoklip og fortællinger på skrift.

Børnenes læring var tydelig og forældrene fortalte, at de var glade for at vi satte fokus på det, da børnene også blev mere selvhjulpne derhjemme.

Eksempel fra børnehave:

Et godt forældresamarbejde er der, når der fokus på at styrke barnets læring og trivsel mellem hjem og i solsikken. Dette finder allerede sted i form af fx forældremøder, samtaler om barnet, hente/bringe situationer, fælles arrangementer, infoba osv. En god kommunikation mellem forældre og personalet er afgørende for at fremme trivslen, hos det enkelte barn og børnegruppens trivsel.

forældresamarbejde om børns læring forstås netop hvor personalet såvel som forældrene, har et fælles ansvar for samarbejde.

Til tider har vi travlt i solsikken og når desværre ikke altid selv at få talt dagligdagen igen med forældrene i hente situationer, men som regel vil der altid være tid til et stikord eller to, nogle dage vil forældrene opleve personalet selv henvender sig, andre dage må forældrene selv være opsøgende. Derfor bestræber vi som personalet os på at sende en dagligt lille update ud på infoba, om hvad der egentlig er sket på stuen i løb af børnenes dag, gerne medfuldt af billeder og beskrivelse af dagens aktiviteter osv. hver måned sender vi en månedsplan for hvad vi arbejder med på stuen og hvorfor. Skulle der opstå ting omkring børnene, eller ting man som forældre ikke helt forstår, er det vigtigt for os at forældrene ved at de altid er velkommen til at henvende sig til personalet og er trygge ved det, det kan både være små og store ting som man måske undre sig over.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Arbejdet med børn i udsatte positioner i Solsikken, tager først og fremmest udgangspunkt i en fælles forståelse af den pædagogiske praksis, kaldet inkluderende læringsmiljøer. At skabe inkluderende læringsmiljøer, betyder at vi tilrettelægger dagen så den tager udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe og på den måde er relevant for alle børn. Ved at kalde det inkluderende læringsmiljøer understreges dels vigtigheden af at etablere fællesskaber i vores dagtilbud, hvor alle børn kan trives og udvikle sig, og dels vigtigheden af, at have et fokus på børnenes læring.

Rammen skaber også en fælles forståelse af hvordan vi arbejder med indsatser omkring børnene, i det

inkluderende læringsmiljø. I Solsikken pædagogiske praksis arbejder vi både med forebyggende og de indgribende indsatser. Har vi børn som er en del af indgribende indsatser som fx træningshold, familiebehandling mm. så samarbejder vi tæt med disse aktører for at skabe sammenhæng i indsatsen og på den måde sammenhæng for barnet.

De organisatoriske betingelser udgøres af den måde, hvorpå det pædagogiske arbejde er organiseret i timer, struktur, personalenormeringer og antal børn. Vi er stueopdelt, men arbejder som fælles hus. Vores personalenormering følger Køge Kommunes normering.

I Køge Kommune kan man søge om ekstra timer hvis det vurderes behov for en indsats som lægger ud over vores almene ressourcer. Dette foregår to gange årligt – i september og marts måned. Vi samarbejder tæt med både PPR, dagtilbudsafdelingen og familieafdelingen omkring både de forebyggende og de indgribende indsatser. Vi er et åbent hus, hvor samarbejde med tværfaglige aktører er hverdag. Dette for at få den bedste- og bredeste sparring på den forebyggende praksis i sammenhæng med de børn som vi kan se, har brug for noget andet end det der tilbydes aktuelt. Disse børn gør os venligst opmærksom på at der er noget i vores miljø som ikke imødekommer deres behov. Og det handler vi på!

Vi bruger i Køge Kommune det pædagogiske vurderingsværktøj kaldet Trasmo skema. Derudover bruger vi vurderingsredskabet TRAS, i særlige tilfælde bruger vi også DPUén. Alle børn sprogvurderes som 3-årige og igen efterfølgende ved behov og ved fokuseret- eller særlig indsats. Kommer et barn i fokuseret eller særlig indsats skal der skabes kontakt og samarbejde med forældre og tale/hørekonsulent. TRASMO og sprogvurderinger er kommunalt. TRAS og DPU er Solsikken egne værktøjer.

I vores medarbejderstab har vi faglige fyrtårne, sprogpædagoger/ansvarlige, og to praktikvejledere. Vi har en af hver i både vuggestue og børnehave. De faglige fyrtårnes opgave er at understøtte resten af personalet i udviklingen af inkluderende læringsmiljøer med udgangspunkt i den styrkede læreplan. De kan forestå opgaver såsom observationer, faciliteringen af refleksioner, afholdelse af faglige oplæg. Det er stuerne selv der kan 'booke' de faglige fyrtårne når de vil have hjælp. De faglige fyrtårne bistår også ledelsen med at vurdere hvilket fagligt fokus der skal sættes i den systematiske evaluering af læringsmiljøerne i institutionen. Man kan sige at de under deres vejledningsforløb med stuerne også indsamler data til hvad der generelt er behov for at sætte spot på rent pædagogisk i medarbejdergruppen. Sprogpædagogerne/ansvarlige har en rolle som både sparringspartner og hjælp til udførelse af sprogvurderingerne. Praktikvejlederne er vejledere for pædagog-studerende i huset.

Vi skal i vinteren 2021 i et samspil mellem de forskellige ressourcepersoner de faglige fyrtårne samt sprogpædagogerne og ledelsen i fællesskab definere og beskrive hvad deres rolle og funktion er.

Yderligere er institutionskulturen, arbejdsmiljøet, videndeling og uddannelse en del af de organisatoriske betingelser. Vi har en AMR og en TR. Vi arbejder med arbejdsmiljøet som punkt i TRIO, hvor vi holder møder en gang om måneden eller efter behov. Leder styrer dette møde og afdelingsleder deltager efter behov. Områdelederen kan inviteres med efter behov. Her planlægges og evalueres den løbende drift, pædagogik, trivsel og p-møder.

Eksempel fra vuggestue:

Barnet har gået i institutionen i 1 år, da Barnet pludselig ikke trives, er ked af det mange gange om dagen. Barnets forældre er skilt og Barnet er på skift hos dem, med en del skift.

Vi fortæller til Barnets forældre, at Barnet ikke trives, hvilket viser sig, at Barnet heller ikke gør derhjemme. Vi aftaler med dem, at de i en periode laver deres samvær om, så skiftene fra den ene til den anden ikke er så ofte, for og skabe ro for Barnet. I institutionen vil vi være meget opmærksom på Barnet og give barnet al den opmærksomhed, som vi kan, samle puslespil / læse historier, masser af stunder med nærvær og tryk. Vi snakker dagligt med Barnets forældre ved aflevering/hentning og ved fælles indsat begynder Barnet så småt efter ganske få uger og trives igen.

Eksempel fra børnehave:

Barnet har gået i institutionen i 1 år da barnet pludselig ikke trives, er ked af det mange gange om dagen. Barnets forældre er skilt og Barnet er på skift hos dem, med en del skift.

Vi fortæller til barnets forældre, at barnet ikke trives, hvilket viser sig, at barnet heller ikke gør derhjemme. Vi aftaler med dem, at de i en periode laver deres samvær om, så skiftene fra den ene til den anden ikke er så ofte, for og skabe ro for barnet. I institutionen vil vi være meget opmærksom på barnet og give barnet al den opmærksomhed, som vi kan, samle puslespil / læse historier, masser af stunder med nærvær og tryk-
hed. Vi snakker dagligt med barnets forældre ved aflevering/hentning og ved fælles indsat begynder barnet så småt efter ganske få uger og trives igen.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I solsikken har vi organiseret de ældste børn i én gruppe – vi kalder den 'Galaksen' altså storbørns gruppe. I storbørnsgruppen tilrettelægger vi vores læringsmiljø med fokus på følgende færdigheder som børnene får brug for i skolen. Disse færdigheder er ikke specifikke såsom at lære alfabetet, men færdigheder som vi ved skaber gode forudsætninger for at børnene forstår skolekonteksten og de arbejdsformer som praktiseres her.

I det følgende afsnit beskrives færdighederne kort

Færdigheder:

- At kunne indgå i forpligtende fællesskaber, herunder at se- og lytte til de andre børn. At give plads til andre.
- Modtage og udleve kollektive beskeder.
- Regulering af energi – at kunne gå fra høj energi til lav energi (fx i overgangen fra frikvarter til time)
- Selvstændigt arbejde i kreative aktiviteter
- Samarbejde og leg fx rollelege og gode gamle fællesskabslege såsom ståtold
- Kunne fordybe sig i legen eller aktiviteten selv om der sker andet omkring dem.

Det er gennemgående for vores praksis at vi arbejder med at skabe overblik over dagen og aktiviteterne for børnene. Det gør vi via struktur. Den vigtigste struktur er relationerne. Børnene ved hvem vi er og hvad vi står for. De ved de kan regne med os. Derudover organiserer vi de fysiske rammer og de pædagogiske

aktiviteter i form af piktogrammer og mindre læringsmiljøer, som gør det tydeligt for børnene hvad der skal ske, og giver dem større mulighed for selvbestemmelse og ejerskab indenfor en ramme.

Solsikken samarbejder vi med flere skoler omkring brobygning. Holmebæk og Herfølge skole er vores distriktsskole., Hvilket betyder at vi har en udvidet samarbejdsaftale. Derudover tilbyder vi et enkelt besøg til de andre skoler. Her tager en af de voksne fra stuen sammen med barnet og et par af hans eller hendes venner på besøg på skolen. Det er stuens personale der aftaler med den respektive skole hvornår det skal foregå. Der skal gives tilladelse fra forældrene om at børnene må køre i personalets private bil. Det er for omfattende at komme af sted med den offentlige transport.

Praksisfortælling 1.

Det var med stor spænding at Solsikken startet brobygning op med en af de lokale kommunale skoler og andre daginstitutioner i området.

Specielt en af drengene var meget stille, da Galaksen gik ned mod skolen.

Efter et par minutter af gå turen, siger drengen til den "voksen" han holder i hånden *"Hvad hvis de andre børn ikke vil snakke med mig"* den "voksen" beroliger drengen med at de andre børn, nok har det på samme måde som ham, og er spændte på at møde lige ham, og de andre børn fra Solsikken.

Det beroliger drengen lidt, men igen bliver han stille, og spørger så igen *"Tror du at de andre børn vil sige hej"* den voksen siger *"måske ikke lige i startet, men så er vi "voksne" der jo til at hjælpe"*.

Da solsikken ankommer til legepladsen på skolen, hvor mødestedet for brobygningen finder sted, løber en masse børn rundt og leger.

Drengen slipper pludselig den "voksnes" hånd, og løber med et stort smil hen, og begynder at tale med to børn fra en anden institution.

Da den "voksne" går forbi lidt efter, siger drengen *"Det her er xxx og xxx det er mine bedste venner fra gymnastik"*

Udvidet brobygning.

For særligt udsatte og sårbare børn arbejder vi med udvidet brobygning til distriktsskolerne. Dette sker i tæt samarbejde med PPR og skolen.

Vores mål er at skabe et tæt sammenhæng i praksis mellem børnehaven og SFO/skolen, så børnene har kendskab til både de nye voksne og strukturen i praksis.

Aktiviteter som ligger ud over den 'almindelige brobygning'

- SFO/skole kan komme og observerede børnehavens praksis. Både SFO-personale og mørnehave klasse leder.
- Overlevering af beskrivelse af børnehavens rutiner og læringsmiljøer til SFO/skole. Billeder af piktogram tavler mm.
- PPR forestod en tæt faciliteringen af samarbejdet i form af hvad der virkede for netop dette barn, og forestod understøttelse af børnehavens praksis over til SFO/skole.
- SFO/skole deltog på afsluttende netværksmøder omkring børn med tæt samarbejde med familien. Hand-leplaner blev videregivet i samspil med forældrene. Nye aftaler/forventninger mellem forældre, tværfaglige aktører og SFO/skole blev indgået.
- Pædagog kan deltage i sparringsmøde på skolen, mellem SFO/skole og PPR omkring praksis og barnets adfærd
- Ny storbørnsgruppe opstart kan udsættes op til 14 dage så, personalet kan deltage i opstart på SFO.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi inddrager lokalsamfundet på flere måder i vores arbejde med at skabe interessante læringsmiljøer for børnene.

En vigtig samarbejdspartner er det lokale bibliotek, hvor vi får leveret bøger, samt tager på besøg og får læst højt.

Børnehaven tager på biblioteket og låner bøger omkring bestemte temaer. Det kan være jul. Her samarbejder vi også med Herfølge Kirke.

Ture i nærområdet anvendes. Børnene får kendskab til trafikregler og tilknytning til nærområdet. Det kan være en tur på præsten SFO, stisystemet som cykelbanen, legepladser i lokal området eller til nissebjerget, eller en tur i skoven, hvor børnene kommer ud i nogle andre omgivelser.

Vi deltager i aktiviteter faciliteret af musikskolen, naturskolen, Køge bibliotekerne eller museerne generelt.

Vi deltager i bag-for-en-sag. Vi går i springcentret hver torsdag med storbørnsgruppen og vuggestuen om fredagen. Vi deltager i bibliotekets Billedstrøm festival, naturskolens krible krable festival.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Som beskrevet i afsnittet under 'læringsmiljøer igennem hele dagen', arbejder vi med fokus på de fysiske, pædagogiske og organisatoriske betingelser i læringsmiljøet. Vi har fokus på at skabe positive og trygge læringsmiljøer før alt andet. Måden vi indfanger børnenes perspektiv i dette arbejde, er flere ting,

Vi er nysgerrige på børnenes egen fortælling. Vi følger børnenes spor, lyst og intentioner, og skaber på den måde grundlag for at barnets selv kan være med til at skabe sin egen læring.

Vi bruger ofte den vending, at alle børn skal føle sig set, hørt og forstået.

For de små børn gælder det at det i høj grad er os som pædagogisk personale der fortolker børnenes behov og intentioner. Vi kigger på børnenes kropssprog, og er nysgerrige på de helt små signaler som børnene udtrykker. Vi kender det enkelte barns interesser og ved hvor vi skal understøtte zonen for nærmeste udvikling.

I vuggestuen er det i høj grad at vi hører og forstår hvor det enkelte barn er lige nu. Det gør vi ved at se MED barnet. Vi involverer os og inddrager børnenes perspektiv i aktiviteterne og lader på den måde børnene være medbestemmende i egen hverdag.

Jo ældre børnene bliver, desto bedre kan de give deres egen mening til kende gennem sproget, tegninger, foto og børne interview mm.

I børnehaven har børnene konkret medbestemmelse på aktiviteter og lege når der holdes samling og lign.. Deres oplevelser drøftes løbende i fællesskabet i samlingen.

Arbejds punkt til fremtiden:

Vi skal være mere systematiske i at få det enkelte barns oplevelse af medbestemmelse i fællesskabet. Pt. er det meget i det store fællesskab at vi evaluerer. Vi skal kigge på at indføre en børnemiljøvurdering, for på den måde at få et større data-grundlag for at integrere det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i vores læringsmiljøer.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

- **Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?**
- Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:
- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Solsikken har vi stort fokus på at alle børn udvikler sig til selvstændige og livsduelige individer, som kan

fordele sig i egne aktiviteter, men også indgå i udviklende relationer med andre børn og voksne. Selvværd handler om, at man føler sig værdifuld som person og stoler på sig selv. Det betyder, at man grundlæggende føler sig god nok som den, man er, uafhængigt af hvad man gør, eller hvordan man præsterer i en konkret situation.

Barnet tilhører den samme stue i deres vuggestuetid, når de kommer i børnehaven, tilhører de den samme stue de 2 første år, hvorefter de flyttes på Galaksen i det sidste år i institutionen. På alle stuer møder børnene omsorgsfulde voksne. Vores arbejde omkring børnenes personlige udvikling sker i tæt samarbejde med forældrene. Ved opstart hos os forpligtiger forældrene til at indgå i et forældrepartnerskab. Et partnerskab som skal være med til at understøtte barnets trivsel og udvikling i tiden hos os.

Ved det daglige samvær med børnene, vil vi med en anerkendende indfaldsvinkel tilgodese det enkelte barns udvikling. Legen har betydning for børnenes udvikling, og både inde og ude skabes der rammer for leg af forskellig art, som børnene kan fordybe sig i og opnå læring gennem i samspil med andre børn.

I vuggestuen og børnehaven arbejder vi på følgende måder:

- Vi møder barnet der hvor barnet er. Barnets nærmeste udviklings zone
- Tager udgangspunkt i barnets interesse, og udvikler derfra.
- Går foran, ved siden af og træde i baggrunden, alt efter det enkelte barn og/ eller gruppens udviklings niveau/formåen.
- I vores læringsmiljøer har vi blik for både det enkelte barn og den samlede gruppe. Laver små relations grupper som kan udvide nye legerelationer.
- Udfordrer hvert enkelt barn med udgangspunkt i zonen for nærmeste udvikling.
- Skaber tryghed og genkendelighed i hverdagen, så børnene bliver trygge til at turde være aktivt deltagende.
- Møder hvert enkelt barn med anerkendelse, opmuntring og nysgerrighed. Både i leg (barnets egne spontane handlinger), aktiviteter som fx: samling og andre pædagogiske aktiviteter. Samt i rutine situationer -fx af- og påklædning, spisning mm.
- Holder samlinger som passer for netop den enkelte gruppes sammensætning.
- Opfordre og opmuntre til at alle børn byder ind i de forskellige situationer i dagens løb - fx sangvalg, dække bord, legerelationer mm.
- Hjælper børn med at udtrykke/og handle på respektfulde måder overfor hinanden. Vi hjælper med at løse konflikter og lære at acceptere et nej.
- Skaber mindre grupper i stuen, eller på tværs af hhv. vuggestue og børnehaven. For at skabe relationer med andre. Disse grupper kan fx tage udgangspunkt i alder, interesse, udfordringer, talenter mm.
- Spejler, anerkender og sætter ord på de følelser som barnet viser. Uden nødvendigvis at acceptere den handling der følger med, men hjælper barnet til at udvælge en mere hensigtsmæssig handling.
- Sørger for at der er en rød tråd gennem hele dagen, mellem stuerne og i overgangene mellem vuggestue og børnehaven samt til skolegruppe.
- Skaber læringsmiljøer hvor det er muligt at lege med roller, konstruktionslege, spil eller praktiske opgaver.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og in. dhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

- **Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?**
- Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:
- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Når man som menneske deltager i et socialt fællesskab, kan man opleve at høre til. Som barn øver man sig blandt andet i at gøre sig erfaringer med at få indflydelse og får stimuleret sin evne til empati. Dette sker i de sociale relationer og fællesskaber. Det fører til den demokratiske og sociale dannelse. Legen har en stor værdi i sig selv og har stor betydning for barnets sociale udvikling og relationer til andre.

Børnene oplever i Solsikken en hverdag, hvor de er i forskellige sociale fællesskaber i løbet af dagen. Nogle af børnefællesskaberne er bestemt af de voksne med henblik på, at børnene kan udvikle relationer med jævnaldrende på tværs af stuerne. Andre fællesskaber er selvvalgte, og kan opstå spontant, når der enten er tid til børnenes selvinitierede lege. Vi er opmærksomme på, at alle børn udvikler relationer til andre børn og støtter op disse ved blandt andet at lade børnene lege på tværs af stuerne.

For at udvise empati er det en forudsætning at personalet er forgangsbillede. Vi er som voksne opmærksomme på at vi skal være ægte i kontakten. Vi er derfor bevidste om den gode tone og almen høflighed. Vi siger godmorgen både til børn, forældre og kollegaer. Når et barn indtræder i institutionen, er vi opmærksomme på at sige eks, se Mette der kommer Frida, dejligt at se dig. Ved afhentning siger alle farvel til hinanden og vi ses i morgen.

Social udvikling i vuggestuen og børnehaven arbejder vi med på følgende måder:

Vi er stue opdelt, hvor børnene kan føle sig som en del af gruppens liv og fællesskab og lære af andre børns kompetencer. Vi har fælles morgen åbning, så børnene og de voksne får et kendskab til de andre børn. Til trods for vi er stue opdelt, er vi et fælles hus og har vi alle et kendskab til børnene.

På legepladsen er børnene i fri leg. Her er de herre over egne ideer, kreativitet og fantasi. Ved leg sætter personalet rammen og børnene har indflydelse på indholdet. Fx når der bliver lavet fælleslege på græsset.

I vuggestuen bruges garderoben som fællesrummet, hvor børn blandes i grupper efter interesse eller ander. Her er børne aktive medspillere i udførelsen af sanglegene, motorik lege og andet. Ønsker et barn ikke at deltage, ser vi at med tid bliver de en del af fællesskabet, når blot de for plads til at udvikle sig.

Vi tager hensyn til individuelle behov og motivation til at indgå forskellige relationer og fællesskaber. I samling har børnene medindflydelse på hvilke sange de har lyst til at synge. Der er lavet en kurv med konkrete til sangene, barnet vælger så en ting til sang eller tema. Andre viser med hænderne (lille Peter edderkop)

I børnehaven bliver der på stuerne arbejdet med aktivitets tavle formet som piktogrammer. Her kan børnene melde sig på legegrupper/aktiviteter både med og uden voksen indflydelse. Legene udvikler sig og tager ny form.

Til frokost hjælper børnene med at lave madvogn. De har funktioner som dagens hjælper, hvor man rydder af bordet, ligger vasketøj sammen og finder kuffert frem til samling. Vi siger ” værsgo, velbekomme og tak for mad”. Når et barn vil have fadet med mad, øver vi at henvende os og spørge pænt. Vi er ligeledes opmærksomme på at benævne hinandens og egne følelser, initiativer og handlinger, både voksne som børn. I middagsstunden i vuggestuen samles de børn som er vågne på en stue eller i garderoben, på denne måde bygges der relationer op til nye børn.

Vi har indrettet legemiljøerne så børnene kan lege hele dagen igennem, så børnene kan lege forskellige legefærdigheder. Bygge, konstruktionsleg, rollelege købmand/køkkenleg osv

I legen øver vi os i turtagning. Vi tager ligeledes barnets hverdags oplevelser ind i legen. Dette gør legen levende, tydelig og genkendelig. Personalet rolle her er at gå foran, ved siden af og til sidst bagved. Vi er opmærksomme på at skabe rum så der er plads til at lege parallelleg, da meget social læring sker via denne.

I legen er vi bevidste om at arbejde med barnets fantasi, når en gaffel fx bliver brugt som en kam i frisør leg.

På stuerne opdeles børnene i mindre grupper, hvor de voksne er ansvarlige og igangsættende i forhold til legen. I legen benævner vi følelser, aflæser mimik og ansigtsudtryk. Personalet hjælper barnet med at kikke op, ud og afstemme. Vi går med ind i deres lege alt efter behov og hvor børnene er. Vi benævner barnets initiativer og følelser, kan du se han bliver ked af det, du er glad osv

Ved nye aktiviteter går de voksne forrest og viser hvad de skal. Fx ved vores plukke fasaner projekt, de voksne starter med at røre, lugte og vise glæde, nysgerrighed og lyst til at udforske, for at skabe lyst og motivation til børnene.

Når et barn på en stue har fødselsdag, er det med til at bestemme hvordan fødselsdagen skal fejres den givende dag. På den måde er barnet med til at forme sin særlige dag.

Gennem dagen er personalet opmærksomme på, at gå med barnets og eller børnenes initiativer.

I forældre partnerskabet samarbejder vi omkring opbygning af barnets kammerat og venskabsrelationer.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Temaet sprog er noget som vi skal arbejde mere med, vi skal i år 2022 til at arbejde med Pia Thomsens sprog trappen, at indhente ny fælles fagligt fundament til vores videre arbejde.

Sproget spiller en stor rolle for børns trivsel, fordi mennesker bruger sproget til at udtrykke behov og til at dele oplevelser og tanker, dvs. at sproget fungerer som en adgangsbillet ikke bare til sociale fællesskaber men også til personlig udvikling. Det er altså gennem sproget børn giver udtryk for sine tanker, følelser, mening og behov.

Det er væsentligt, at barnet får følelsen af at være betydningsfuld i kommunikationen, så lysten og glæden ved at kommunikere udbygges. Det lille barns sproglige udvikling er afhængig af den voksnes vilje og evne til at indgå i det kommunikative samspil.

Når vi er nærværende og imødekommende overfor det enkelte barns behov og optræder som en sproglig rollemodel der inddrager barnet aktivt i samtaler, vil det være muligt at understøtte børns kompetencer. At være anerkende og respektere at børn er forskellige og at have fokus på at alle børn bliver inddraget aktivt i læringsmiljøet.

Når vi igangsætter aktiviteter, har vi fokus på at de understøtter barnet i at være aktivt deltagende og gør sig egne erfaringer i at bruge sine sproglige kompetencer. Barnet skal øve sig i at lytte og bruge egen stemme. Dette sker i hverdagens leg og dialoger, samt i tilrettelagte aktiviteter oplæsning, sang og sanglege, rim og remser. Et vigtigt element er desuden at barnet øver sig i at sætte ord på egne tanker og op-

levelser, så barnets eget perspektiv kommer i spil.

Forældrene bliver involveret i barnets sproglige læring gennem daglig dialog, forældresamtaler, nyhedsbreve, hverdags opslag og konkrete opgaver. I samarbejdet giver vi råd og vejledning til forældre i hvordan der kan arbejdes med sprog i hjemmet.

For børn i udsatte positioner iværksættes særlige tiltag i samarbejde med forældre og evt. tale/hørekonsulent.

Øjenkontakt og en tæt relation er grundlaget for at give det lille barn et godt sprog. Selvom barnet endnu ikke selv kan tale, er det vigtigt, at du taler til det og afventer en reaktion fra barn. Du støtter barnet ved at tolke dets signaler og sætte ord på, indtil barnet selv kan tale.

Det at se på hinanden er vigtigt for kommunikationen – vi aflæser hinandens følelser gennem øjnene, man kan sige at øjnene afspejler, hvordan du har det og hvordan den anden har det. I vores læringsmiljø vil vi arbejde med små gruppe, så vi sikre os en tryk og nær kontakt med børnene.

Sprog i vuggestuen og børnehaven arbejder vi på følgende måder:

Fokus ord som går igen - herunder former-/farver-/tal hverdags begreber - følelser/venner – udeliv – krop - forholdsord.

Arbejder i små grupper 1-2 gange om ugen.

Rim og remser og sang.

I vores rutiner sikre vi os at sproget er i fokus og at vi er sproglige rollemodeller, fx i garderobe/bleskift, leg og frokost.

Vi:

- Bruger åbne spørgsmål
- Fortolker og udvider hvad barnet siger
- Lytter til barnet og følg op
- Hjælp barnet med at sætte ord på
- Leger med sproget når det er muligt
- Forklare ord barnet ikke kender i forvejen
- Relatere til noget barnet kender
- Støtter op omkring de sprogfattige i legefælleskaber

I vores samlinger sikre vi os at børnene har mulighed for kunne dele sin kommunikation, i forhold til barnets udviklingstrin.

Vi indretter vores læringsmiljø så der er fokus på tal og bogstaver i den daglige praksis. Billeder bliver understøttet med ord.

Vi vil som voksne i det daglige være bevidste omkring, hvordan vi bruger sproget, eksempelvis brug af benævnelser og begreber, i vores sproglige interaktioner med børnene gennem hele dagen og i det daglige rutinesituationer.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børn lærer igennem kroppen. Når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden samt følelsesmæssige og sociale processer ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen. Kroppen hjælper til at huske det ”ikke-sprogliggjorte”.

De tre motoriske grundsanser (den taktile sans, den vestibulære sans/labyrintsansen og muskel-led-sansen) i samarbejde med de fire øvrige sanser (lugte-, syns-, smags- og høresansen) har afgørende betydning for barnets motoriske udvikling (såvel grov- som finmotorisk). De er grundlaget for al bevægelse, indlæring og udvikling. Når børn leger, kommunikerer de gennem legen, og deres krop involveres i næsten alt hvad de foretager sig. Bevægelse bliver nøglen til barnets udvikling både motorisk og mentalt, samt en god måde at være sammen på socialt. Hvis barnets krop begrænser barnet, fordi det ikke kan nok, vil barnet hurtigt blive ekskluderet fra fællesskabet eller trække sig og blive passiv.

Læringsmiljøet for børnene foregår over hele dagen og skal give alle børn erfaring med kroppen, sanser og bevægelse samt mulighed for at deltage i fællesskaber, aktiviteter og leg. Det pædagogiske personale tilrettelægger et læringsmiljø, der motiverer børn til at bevæge sig, ved selv at gå i front ved og vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

Forældrene inddrages via dialog og som samarbejdspartnere. Vi deler vores pædagogiske overvejelser med hensyn til at give børnene gode betingelser for kropslig udfoldelse. Det kan f.eks. være ved at dele pædagogiske overvejelser om værdien af risikoorienteret leg, og det at udfordre og følge børnenes bevægelsesmæssige interesse.

Krop og bevægelse i vuggestuen og børnehaven arbejder vi på følgende måder:

Vi bruger alle rum ude som inde til at udforske kroppen på forskellige måder, ved at bygge baner op. Baner som understøtter og udfordre børnene ud fra deres udvikling. Samt at vi viser vej til den nærmeste zone for udvikling.

Vi tager udgangspunkt i de 18 grundbevægelser og vores fire fokus punkter.

Går ture i nærmiljø – på forskellige terræn, her øver vi også udholdenhed.

Vi arbejder med selvhjulpethed, børnene får lov til at øve sig i at tage tøj af og på selv. Understøtter fin/grovmotorikken ved at børnene fx hælder op i deres glas og øser mad op på tallerken, så snart de kan. De er med til at hente madvogne, dække bord og rydde op.

Via sanglege bliver børnene bevidste om at kunne genkende de forskellige dele af kroppen. I vores spejle er der mulighed for at lære "sig selv" at kende. Inddrager musik som er kendt af børnene og understøtter glæden i at bevæges os til lege/dans. Til dette bruges af og til IPAD, højttaler og smart board..

Når vi synger, danser og fortæller bruger vi gestik, mimik, kroppen og mange udtryk.

Inddrager forældrene i vores arbejde – Aula med billeder og nyhedsbreve fra stuerne.

I vores daglige rutiner sikre vi os at børnene deltager ud fra deres udviklingsstrin. Dette kunne fx være borddækning – balancere med kopper og tallerkener - mærke sin egen styrke.

Vi bruger legepladsen i det daglige, her er der bl.a. plads til at øve: balance, muskelled sansen. Vi leger med bold, kamp og bryde lege – fx tovrækning.

Vi øver high og low arousal – ro og fordybelse.

Vi understøtter børns nysgerrighed og spontanitet til nye kropslige initiativer, som fx dans, hoppe ned fra stole – løbe -kryber og kravler osv. Vi anvisninger og øver i at koncentrerer sig og holde opmærksomheden i aktiviteten. Dette kan bl.a. ses i vores læringsmiljø ved at der er redskaber og pude rum i børnehaven til rådighed. I vuggestuen kan små møbler fx blive inddraget i børnenes motoriske udfoldelses i deres spontane lege.

Vi tager på cykelture med storbørnsgruppen.

Vi er i spring center med storgruppen og vuggestuen, så vidt det er muligt 1 gang om ugen, her øves der også ud fra de 18 grundbevægelser.

I vores læringsmiljø er vi bevidste om at der skal være mulighed og adgang til forskellige måder at lære om kroppen.

Bøger og højtlesning er et gennemgående tilbud som børnene kan vælge i løbet af dagen, så gentagelse og udforskning gennem børnenes interesse bliver imødekommet.

Via kreative aktiviteter og leg øver vi fin og grovmotorikken. Vi leger fx med puslespil, perler, tegner, klipper.

Sanser i vuggestuen og børnehaven arbejder vi på følgende måder:

Vi udforske de 3 primær sanser – labyrintsansen(balancesansen), taktilsansen(følesansen) og kinæstesisansen(muskel- og led sansen) i vores daglige aktiviteter i med børnene – herunder også i vores rutiner. Balancesansen udfordrer vi når vi triller ruller, gynger og snurre rundt. Dette gør vi bl.a. når vi er fysisk aktive med børnene både ude og inde.

Vi laver baner hvor vi øver balance. Vi laver aktiviteter hvor vi snurre rundt får benene op og hovedet ned ad. Svinger i hængekøje eller gynger.

Følesansen udfordrer vi bl.a. igennem sansekasser på gulvet og som følekasser. Koldt, varmt, vådt og tørt. På legepladsen leger vi med sand – blade – mudder.

Vi er ude i alt slagsvejr, så vi kan mærke sol/kulde- vind og regn

Når vi spiser, er vi opmærksomme på at tale om maden ud fra at vi sanser både ved at se, smage og lugte maden. Vores køkkenleder laver madplan, så vi og forældrene har mulighed for at tale om maden de får.

Vi sanser igennem aktiviteter som: kartoffelmel, modellervoks, maling.

På legepladsen sanser vi på mange måder fx ved at tage skoene af, og mærke det kolde sand, den hårde jord og hoppe i vandpytter.

Via af vores kost taler vi om hvad der er sund og godt for kroppen, og vi sanser forskellige fødevarer med hænder, næse og mund.

For begge børnegrupper gælder det, at nogle børn skal have lov til at se aktiviteten an før de føler sig helt trygge – derfor er gentagelse et bærende element, også når vi arbejder med krop, sanser og bevægelse.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som voksne kan vi ikke vide alt, men vi skal være nysgerrige sammen med børnene og være med til at give børnene en viden. Vores tilgang gør, at vi skal tænke helt nyt og ikke nødvendigvis svare på børnenes spørgsmål. Den nye viden får vi igennem vores forskende tilgang sammen med børnene.

I naturen kan barnet erfare de skiftende årstider, livet i det små og det store og på nærmeste hold følge processerne i alt levende. Vi tænker børnene ind som ”forskere” sammen med os voksne. Deres spørgsmål er med til at danne udgangspunkt for mange af vores pædagogiske aktiviteter, hvor vi sammen undersøger

verden omkring os. Som voksne skal vi ikke vide alt, men vi skal være nysgerrige sammen med børnene. I vores læringsmiljø sikre vi os at børnene har mulighed for at udvikle deres nysgerrighed og at de bliver understøttet i deres lyst til at undersøge naturen. Dette gør vi bl.a. ved at have forstørrelsesglas, fiskenet, plante frø som gror og taler om de 4 årstider. Vores læringsmiljø på legepladsen er indrettet så der er mulighed for at lege i forskel børnefællesskaber med fokus på motorisk bevægelse. Vi har gynger, rutsjebane, bakker, balance bane og sandkasser. Derudover har vi et grønt område lige ved siden af, hvor der er rig mulighed for at på opdagelse i.

Natur i vuggestuen og børnehaven arbejder vi på følgende måder:

Lære børnene om naturen fx viser dem blade og hvordan man kan lege med dem/bruge vores sanser.

- Bruger naturens materialer til at lave kreative ting.
- Går på legepladsen i alt slags vejr.
- Inddrager naturen i det sproglige via oplæsning og fagter sange/sange – herunder også dyr. I vores daglige samlinger vil vi medinddrage temaet.
- Vi inddrager dyr i vores lege og lære børnene at respektere naturen og dyr.
- Årlig blomster dag, hvor vi inviterer bedste forældre til at plante blomster, som børnene skal være med til at passe hen over sommeren.
- Vi samarbejder med køkkenet om at bl.a.se på og flå fisk.
- Tager på ture i nærmiljøet.
- I børnehaven arbejder vi også med:
- Bål dage, hvor vi også laver mad.
- Samle skrald udenfor børnehaven – passe på naturen.
- Tager på ture i nærmiljøet.

Udeliv i vuggestuen og børnehaven arbejder vi på følgende måder:

Vi bruger legepladsen som den trygge ramme for at opleve naturen. Vi bruger legepladsens forskellige område til fysiske udfoldelser både de vilde og rolige lege, fin motorik og grov motorik, bold spil, rollelege, vi bruger sanserne.

Vi er aktiv lyttende og nysgerrige når vi er på legepladsen og på tur i nærmiljøet. Vi snakker om fx insekterne, føler på mudder og andre ting vi møder i naturen- græs, blade osv, hopper i vandpytter, høre naturens lyde, mærke naturen efter vejret (koldt/varmt), triller på bakken. Bruge naturen til at udforske motorikken. Klatre i træer – gynges – boldspil – balance – bruge sanserne (mærke naturen på kroppen)

Vi tager denne nysgerrighed ind i vores aktiviteter på stuen hvor vil bruge naturens materialer i vores kreative aktiviteter, gå i dybden med børnenes nysgerrighed. Fx finder bøger på biblioteket, se på IPAD.

Vi tager på ture ud af huset gerne i mindre grupper- for at kunne fordybe sig sammen med børnene.

Der er stor sammenhæng mellem de andre temaer i læreplanen, da vi kommer ind om: motorik – sprog – social udvikling – æstetik og alsidig personlighed.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. Det pædagogiske personale skal derfor skabe et læringsmiljø, der formidler glæde ved æstetiske oplevelser og skabende praksis. Det at udtrykke sig på forskellige måder, er en stor del af hverdagen i Solsikken, og børnenes leg indeholder en mangfoldighed af kulturelle udtryk. Børnene tegner, ”læser” i bøger, synger, danser, klæder sig ud, dramatiserer med mere.

De voksnes opgave er at understøtte disse udtryksformer både ved at stille materialer og muligheder til rådighed for børnene, og ved at fange deres interesseområde og bygge videre på dem, samt ved at gå foran, inspirere ved at vise børnene nye muligheder og måder at udtrykke sig på. Vi er på den måde gode rolle-modeller, der aktivt deltager i dans, musik, leg, værkstedsaktiviteter mm

- Vi fejrer de traditionelle højtider, såsom jul, påske, fastelavn osv., og laver diverse aktiviteter i denne forbindelse.
- Vi holder temauger, f.eks. Ildræt, kroppen, mad, vand og inddrager forskellige materialer/sange/danse osv. i temaerne.
- Vi taler om årets gang, om årstider, vejret mm.
- Vi fejrer børnenes fødselsdage.
- Vi holder samling hver dag med forskellige temaer, vi synger og laver fagter. Vi leger sanglege, hvor børnene deltager i fællesskabet efter deres formåen.
- Vi taler om forskelligheder og om andre kulturer når det falder naturligt. Vi er nysgerrige, når børnene kommer fra andre kulturer end vores egen. Vi er også nysgerrige på forskellige familieformer og bringer det

ind i f.eks. samlinger

- Vi deltager på det lokale bibliotek, når de har arrangementer herunder højtlesning.
- Vi går til julegudstjeneste i den lokale kirke, når de inviterer til børne gudstjeneste.
- Vi hænger børnenes kreative produkter op rundt omkring i huset.

Eksempler på aktiviteter:

- Vi ser teater i huset eller i teatret.
- Fælles samling.
- Vi laver bål, nogle gange med madlavning.
- At børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Vi klipper, klistrer, tegner og maler. Vi er kreative med flere forskellige materialer, det kan være materialer fra naturen eller materialer som kan spises.

Børnene er medbestemmende i aktiviteterne i forhold til at være med til at vælge sange, historier og materialer som skal bruge til de kreative aktiviteter.

Børnene har mulighed for at gå fra og til de kreative ting i løbet af dagen. Vi holder fokus på børnenes egne initiativer og følger og giver plads til fantasien. Vi giver børnene mulighed for at eksperimentere i spontant opståede aktiviteter, samt i pædagogisk planlagte aktiviteter.

I perioder fylder de kreative aktiviteter mere end andre. Fx er der perioder i storbørnsgruppen hvor det at tegne er i meget stor fokus.

I vuggestuen er det ofte modellervoks og kartoffelmel som ofte er i fokus i perioder. I disse perioder understøtter vi børnenes fokus og følger deres spor i vores planlægning.

Vi støtter børn med særlige behov til at deltage i det kulturelle fællesskab med deres individuelle udgangspunkt, så barnet har mulighed for at trække sig og være med på egne præmisser.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Vores overordnede evalueringssprojekt i Solsikken, har været at evaluere på det brobygningsprojekt som vi igangsatte og udførte forrige efterår inden Covid-19. Det blev af naturlige årsager sat på pause, og vi har i den mellemliggende tid arbejdet på, og brugt systematisk evaluering på sundhed og hygiejne i Solsikken. Som optakt til vores brobygningsprojekt udarbejdede vi i fællesskab et aktionslæringsprojekt, som illustrerer hvordan vi ville arbejde med brobygning fra vuggestue til børnehave, bl.a. i form af ”besøgsdage” på de andre stuer. På et efterfølgende personalemøde, har vi i huset aftalt at alle stuer skal indsamle dokumentation i form af video, billeder, praksisfortællinger m.m. Når vi er kommet ud på den anden side af Covid-19 vil vi genoptage brobygningsprojektet og lave en ny aktionsplan for hvordan vi igen vil implemen-

tere det i vores hverdag og hvordan vi på bedst mulig måde kan samle data og evaluere på det.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Marts 2020. På baggrund af Covid-19 besluttede vi på et møde mellem leder og fyrtårne, at sætte udarbejdelsen af evalueringen af pædagogisk læreplan på standby. Vi er derfor først kommet i gang med at evaluere, lige inden det oprindeligt skulle have været afleveret.

Inden Covid-19 arbejdede vi med de 12 pædagogiske læringsmål på p-møder. Vi havde lavet en arbejdsgruppe bestående af leder samt repræsentanter fra begge afdelinger i institutionen. Denne arbejdsgruppe gennemgik læreplanen. Derefter har vi på personalemøder arbejdet med de 12 punkter, hvor leder og fyrtårne har været tovholder i hver sin gruppe som bestod af medarbejdere fra vuggestue og børnehave. Sådan vil vi også arbejde og evaluere på læreplanen i fremtiden.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan, evaluering

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

På baggrund af Covid-19 er vi blevet yderligere opmærksomme på arbejdet med sundhed og hygiejne. I starten af Covid-19 var det en stor omvæltning for personale samt børn med det høje fokus på rengøring mv., men nu er det blevet en del af hverdagen, og noget vi fortsat vil have stor fokus på efter Covid-19.

Vi har de sidste 2 år haft særligt fokus på øget hygiejne bl.a. ved håndvask, vask af legetøj og øget rengøring. Børnene vasker hver dag hænder med deres forældre når de ankommer til institutionen, og i hverdagen i Solsikken vasker børnene hænder før hvert måltid samt når personalet har vurderet det nødvendigt. Børnene har i samarbejde med de voksne gjort de forskellige legesager rent, hvad end det har været ude på legepladsen med vand og sæbe, eller når de har været med til at samle legetøj sammen, der skulle i vores UV-boks. Børnene har inspireret af de voksnes rengøring, dannet lege, der bl.a. indebærer rengøring af diverse overflader med karklude osv.

Da vores Faglige fyrtårne blev færdige i marts 2020, så vi frem til en tid med særlig fokus på blandt andet den pædagogiske læreplan samt vores brobygningsprojekt fra vuggestue til børnehave. Vi har måtte erfare, at det har udfordret os at skulle prioritere størstedelen af tiden til andet arbejde, til at koordinere og forholde os til restriktioner og nye retningslinjer omkring Covid-19. Idet børnene ikke måtte blandes, måtte vi sætte vores brobygningsprojekt på hold. Det er planen at vi genoptager vores projekt når restriktionerne tillader det. Det er derfor vores ambition for den kommende tid, at sikre tid til fælles faglig refleksion, dokumentation og evaluering.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Evalueringsprocessen i huset har været bygget på mundtlig kommunikation og pædagogisk sparring. Derudover har vi benyttet os af digitale platforme, nyhedsbreve og billeddokumentation som redskaber til refleksion og deraf evaluering.

I evalueringen omkring den øgede fokus på sundhed og hygiejne i Solsikken, har vi brugt flere forskellige dokumentationsformer. Vi har brugt spørgeskema/interview, hvor vi har inddraget forældrene, og vi har som personale også arbejdet med logbog, observationer og fortællinger samt billeddokumentation på

AULA.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Formålet har blandt andet været at blive klog på om den øgede fokus på sundhed og hygiejne har haft den effekt som vi havde forstillet os og håbet på. Har børnene taget det til sig eller har det haft en negativ indvirkning på børnenes lege og relations dannelse? Har børnene følt sig begrænset af diverse retningslinjer som Covid-19 har forårsaget.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Vi arbejder i Solsikken med 2 former for evalueringer, den systematiske og hverdagsevaluering. Den systematiske evaluering har vi arbejdet med som beskrevet i det tidligere afsnit, hvor vi bruger observationer, logbog, interview, fortællinger samt billede dokumentation på AULA. Hverdagsevalueringen har vi ikke taget rigtig hul på endnu, men vi bestræber os på, at det bliver et naturligt arbejdsredskab.

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

FKU (forældrekontaktudvalget) har haft mulighed for at læse den pædagogiske læreplan igennem, og har på et FKU møde tilbage i efteråret 2020 kunne stille spørgsmål og give feedback, hvis de havde ændringer eller justeringer. De har som udgangspunkt været positivt stemt overfor læreplanen som helhed.

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Vi har besluttet at vi gerne vil forsøge at arbejde mere fagligt og målrettet med vores pædagogiske aktiviteter, og det vil vi gøre ved at bruge K1 skemaer som kommer i en mappe og som vi sideløbende vil bruge til vidensdeling. Hvis K1-skemaerne ligger i en mappe, og derved er let tilgængelige i hverdagen vil det også være nemmere at evaluere på nye tiltag/aktiviteter. Planen med mappen er at vi i løbet af året, kan få justeret de forskellige aktiviteter vi har på vores årshjul.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Vi vil fortsætte arbejdet med vores K1-skemaer på personalemøder og på stuemøder, derudover vil vi løbende arbejde på at benytte hverdagsevaluering som en mere aktiv del af vores pædagogiske praksis. Den systematiske evaluering vil vi tage op på ende- og personalemøder og vil på den måde blive en fast implementeret del af hverdagen og evalueringskulturen i Solsikken.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi vil den kommende periode have særlig fokus på at strukturere vores evalueringskultur, da vi i en hektisk tid grundet Covid-19, har haft fokus på meget andet. Vi kan med denne evaluering få øje på, hvor nødvendigt det er for det daglige arbejde at have en evalueringskultur.

Som beskrevet i et tidligere afsnit, vil vi i fremtiden have den skriftlige pædagogiske læreplan med på vores personalemøder, hvor vi vil tage et par punkter op til hvert møde og evaluere på det.

Opfyldelse af pædagogiske mål for de 6 læreplanstemaer

Vi har under hvert enkelt læreplanstema skrevet mindst to praksisfortællinger, så der er en praksisfortælling fra vuggestuen og børnehaven. Vi har over flere personalemøder været delt i grupper som hver især har skulle forberede en fortælling til de givende punkter man arbejder med på det pågældende møde, og over tid kom vi igennem alle de 12 pædagogiske mål.